

РОЛЬ КЕРІВНИКА В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ

Сова А.В., аспірант

*Національний університет харчових технологій
Україна, 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 68*

a.sova92@gmail.com

У статті розглянуто поняття «проект» як ефективну систему й інструмент реалізації поставлених перед підприємством завдань, що об'єднує різноманітні види діяльності та характеризується рядом ознак. Проаналізовано підходи до впровадження управління проектами вітчизняних підприємств аграрної сфери. Також розглянуто ефективність реалізації проектів в аграрній сфері. Проаналізовано вплив людського фактора в управлінні проектом, передусім керівника проекту. Визначено головні завдання, які необхідно вирішити керівнику проекту при організації системи управління проектом з урахуванням стратегії підприємства. Розкрито характеристики та компетенції керівника проекту, підходи до якостей, що мають бути властиві керівникові проекту для ефективного здійснення його функцій. Зроблено висновки щодо важливості вибору рішень для подолання поточних проблем, що виникають у процесі його реалізації. Велика увага приділена періодичному моніторингу змін у виробництві і внесенню коригувань у план проекту. Визначено особливості підприємств, що працюють у аграрній сфері, яка полягає в тому, що вони часто мають формалізовані практики проектного управління, а це означає, що робота над проектом впровадження внутрішніх процесних перетворень є новою для керівництва таких підприємств. Охарактеризовано найбільш явний момент, коли потрібне активне втручання керівника проекту – виникнення кризи у проекті та методи її подолання. Досліджена така ключова точка проекту, як підбиття підсумків, у яких керівник проекту може відігравати провідну роль. Зазначено, що розглянуті чинники і межі впливу керівника проекту на проект є важливим чинником при плануванні, аудіюванні і впровадженні його реалізації. Типові реакції керівника на різних етапах проекту можуть як істотно допомогти впровадженню, так і повністю зупинити цей проект незалежно від вже витрачених ресурсів. Зроблено висновок, що ефективно управління проектом дозволяє поліпшити результати бізнесу, уникаючи при цьому негативних ефектів і чинників. Визнано, що кваліфікований керівник проектів повинен мати різнобічні знання та володіти певними якостями професійного керівника проектів.

Ключові слова: проект, керівник проекту, управління проектами, аграрна сфера, людські ресурси, професійні якості керівника.

РОЛЬ РУКОВОДИТЕЛЯ В УПРАВЛЕННІ ПРОЕКТАМИ

Сова А.В., аспірант

*Національний університет тицевих технологій
Україна, 01033, г. Киев, ул. Владимирская, 68*

В статье рассмотрено понятие «проект» как эффективная система и инструмент реализации поставленных перед предприятием задач, объединяющий различные виды деятельности и характеризующийся рядом признаков. Проанализированы подходы к внедрению управления проектами отечественных предприятий аграрной сферы. Также рассмотрена эффективность реализации проектов в аграрной сфере. Проанализировано влияние человеческого фактора в управлении проектом, прежде всего руководителя проекта. Определены главные задачи, которые необходимо решить руководителю проекта при организации системы управления проектом с учетом стратегии предприятия. Раскрыты характеристики и компетенции руководителя проекта, подходы к качествам, которые должны быть присущи руководителю проекта для эффективного осуществления его функций. Сделаны выводы о важности выбора решений для преодоления текущих проблем, возникающих в процессе его реализации. Большое внимание уделено периодическому мониторингу изменений в производстве и внесению корректировок в план проекта. Определена особенность предприятий, работающих в аграрной сфере, которая заключается в том, что они часто имеют формализованные практики проектного управления, а это значит, что работа над проектом внедрения внутренних процессных преобразований является новой для руководства таких предприятий. Охарактеризован наиболее явный момент, когда требуется активное вмешательство руководителя проекта – возникновение кризиса в проекте и методы его преодоления. Исследована такая ключевая точка проекта, как подведение итогов, в которых руководитель проекта может играть ведущую роль. Отмечено, что рассмотренные факторы и границы влияния руководителя проекта на проект являются важным фактором при планировании, аудировании и внедрении его реализации. Типичные реакции руководителя на разных этапах проекта могут как существенно помочь внедрению, так и полностью остановить этот проект независимо от уже потраченных ресурсов. Сделан вывод, что эффективное управление проектом позволяет улучшить результаты бизнеса, избежав при этом негативных эффектов и факторов. Признано, что квалифицированный руководитель проектов должен иметь разносторонние знания и обладать определенными качествами профессионального руководителя проектов.

Ключевые слова: проект, руководитель проекта, управление проектами, аграрная сфера, человеческие ресурсы, профессиональные качества руководителя.

THE ROLE OF THE MANAGER IN MANAGEMENT PROJECTS

Sova A.V., graduate student

*National University of Food Technologies
Ukraine, 01601, Kyiv, Volodymyrska str., 68*

The article considers the concept of "project" as an effective system and tool for realizing the tasks set before the enterprise, which combines various kinds of activities and is characterized by a number of features. The approaches to implementation of project management by domestic enterprises of agrarian sphere are analyzed. The effectiveness of implementing projects in the agrarian sector is also considered. The influence of the human factor in the management of the project, first of all, the project manager is analyzed. There are two main tasks to be solved by the project manager when organizing a project management system based on enterprise strategy. The characteristics and competencies of the project manager, approaches to the qualities that should be inherent to the project manager for the effective performance of his functions are revealed. Conclusions are made on the importance of choosing solutions to overcome the current problems arising in the process of its implementation. Much attention is paid to periodically monitoring changes in production and making adjustments to the project plan. The peculiarities of enterprises operating in the agrarian sector, which is that they often have formalized practices of project management, have been identified, which means that work on the project of implementation of internal process transformations is new for the management of such enterprises. The most obvious moment when an active intervention of the project leader is required – the crisis in the project and methods of overcoming it are described. The key point of the project, such as summing up, in which the project manager can play a leading role, is investigated, because his decision was determined by all the resources spent: time, money, and efforts of specialists of the project team. It is noted that the considered factors and limits of influence of the project leader on the project, is an important factor in planning, auditing and implementation of its implementation. Typical reactions of the manager at different stages of the project can, as a significant help to the implementation, and completely stop this project, regardless of the already spent resources. It is concluded that effective project management for the enterprise of any sphere of activity, including the agricultural sector, allows to improve business results while avoiding such negative effects and factors as lowering labor productivity, active and passive resistance to changes, eliminating employees from labor process, exacerbation of relations in a team, professional exhaustion, the dismissal of employees at will, conflicts in the personnel environment, slow assimilation of changes, evasion from work. It is recognized that a qualified project manager must have versatile knowledge and skills of a professional project manager.
Key words: project, project manager, project management, agrarian sphere, human resources, professional qualities of the manager.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Будь-яке сучасне підприємство, що діє на конкурентному ринку в умовах мінливого середовища, має бути здатним до постійного зростання, розвитку і адаптації до зовнішніх умов ведення бізнесу. Умови ці стають все більш жорсткими, а рішення мають бути все більш гнучкими. Пристосовність, вміння адаптуватися в наш час – це ключ до виживання підприємств, у тому числі, сільськогосподарських.

Сьогодні управління проектами як методологія ефективної діяльності визнане в усіх розвинених країнах і компаніях, що ведуть активну інвестиційну й інноваційну діяльність. Вплив зовнішніх чинників і нестабільність світових економік сприяють активному розвитку управління проектами. Успіх і переваги управління проектами полягають у вирішенні основних завдань: ефективному використанні матеріальних ресурсів, управлінні якістю і часом реалізації. Суть управління проектами полягає в ефективному співвідношенні витрачання матеріальних засобів, людських ресурсів і часу для якісного виконання і реалізації проекту.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У розвиток і розробку сучасних систем управління проектами істотний внесок здійснили У. А. Шухарт, У. Е. Демінг, К. Ісікава, Дж. М. Джуран, Х. Танака, Дж. Р. Тернер, А. Фейгенбаум, Ю. П. Адлер, В. М. Бурков, С. Д. Бушуєв, В. І. Воропаєв, А. І. Грабченко, В. А. Рач, А. І. Рибак, Ю. М. Тесля, І. В. Кононенко, Р. Каплан, Д. Нортон, Л. А. Пономаренко, С. К. Чернов та ін.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є аналіз теоретичних та практичних аспектів ролі керівника в управлінні проектами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Проект – унікальний процес, що складається з набору взаємопов'язаних і контрольованих робіт з датами початку і закінчення, створений, щоб досягти поставленої мети відповідно до конкретних вимог, включаючи обмеження за часом, витратами і ресурсами. За визначенням Германського стандарту управління проектами DIN 69901, «проект – це підприємство (намір), яке значною мірою характеризується неповторністю умов в їх сукупності, наприклад: завдання мети; тимчасові, фінансові, людські і інші обмеження; розмежування від інших намірів; специфічна для проекту організація його здійснення».

Поняття «проект» об'єднує різноманітні види діяльності, що характеризуються рядом ознак, найбільш загальними з яких є:

- спрямованість на досягнення конкретних цілей, визначених результатів;
- координоване виконання численних, взаємопов'язаних дій;
- обмежена тривалість у часі з певним початком і кінцем [1].

Отже, проект – це, перш за все, ефективна система й інструмент реалізації поставлених перед підприємством завдань. Розвиток компанії припускає збільшення числа проектів і підвищення їх складності. Проекти можуть бути як короткостроковими, так і довгостроковими, інноваційними і типовими, мати на меті використання внутрішніх ресурсів і взаємодію із зовнішніми виконавцями. Із зростанням обсягів господарської діяльності все важче стає розуміти картину того, що відбувається, – приймати обґрунтовані рішення про необхідність виконувати проект, контролювати виконання проектів, відстежувати трудовитрати персоналу, стежити за зміною результатів проектів, вводити нових співробітників у курс справ по проектах. Саме це актуалізує сучасну роль керівника проекту в управлінні як запоруки організації ефективної реалізації поставлених проектних завдань.

Впровадження управління проектами вітчизняними підприємствами аграрної сфери відбувається стихійно й хаотично. Існують окремі компанії, які використовують методи і інструменти проектного менеджменту у своїй діяльності, однак в основному це стосується лише крупних аграрних холдингів, таких як «Кернел Груп», «Миронівський хлібопродукт», «Українські аграрні інвестиції», «Група «Агропросперіс» тощо. Крім того, на ринку працюють компанії, які надають консалтингові й навчальні послуги з проектного менеджменту, переважно у девелопменті та енергетичному секторі. Присутні також міжнародні консалтингові компанії та їхні філії в Україні (PwC Україна, EY Україна). Але між ними всіма не побудовані чіткі комунікаційні, організаційні і економічні механізми взаємодії щодо системного впровадження проектного управління [2, с. 38].

Проектний підхід у нашій країні донедавна вважався вузькоспрямованим і застосовувався лише у виняткових випадках. Проте, як показують існуючі тенденції, останнім часом цьому підходу управління почали приділяти більше уваги.

Ефективність реалізації проектів в аграрній сфері залежить від бюджету проекту й інших зовнішніх чинників, однак сьогодні можна казати про те, що вартість проектів значно зросла. На наш погляд, причин декілька:

- значна кількість постійних витрат;
- значна кількість обслуговуючого персоналу проекту;
- висока вартість імпортової техніки;
- висока вартість земельних ділянок.

Ці й решта причин призводять до зростання вимог щодо ефективності реалізації проектів, а отже, потребують зростання якості управління проектами.

Управління проектом – це професійна діяльність із управління ресурсами (людськими і матеріальними) шляхом застосування методів, засобів управління для успішного досягнення

задалегідь поставлених цілей у результаті виконання комплексу взаємозв'язаних заходів при певних вимогах до термінів, бюджету і характеристик очікуваних результатів проектів. На практиці управління проектом перетворюється в безперервне балансування між завданнями проекту, часом, витратами, продуктивністю і якістю. У нашому дослідженні в центрі уваги знаходиться не сам проект, а ефективне управління проектом, яке значною мірою залежить від керівника проекту.

Нині найважливішу основу успіху будь-якого проекту закономірно складають людські ресурси, тобто люди, які його реалізують: їхня кваліфікація, система ціннісних орієнтацій, знання, навички, вміння і прагнення до реалізації поставлених цілей. Отже, людському фактору в управлінні проектом приділяється значна увага, і передусім це стосується керівника проекту.

Керівник проекту – це фізична особа, яку замовник або спонсор проекту наділяє повноваженнями щодо керівництва роботами проекту на усіх фазах його життєвого циклу і правом керувати усіма процесами, що виникають під час реалізації проекту. Із керівником проекту укладається контракт на весь термін проекту, де окрім основних функцій, обов'язків і відповідальності представлені винагороди та засоби мотивації його праці [5, с. 148].

Керівник проекту – це, передусім, управлінська роль, яка ставиться в обов'язок професійному проектному менеджеру. Керівник проекту несе персональну відповідальність за досягнення цілей проекту в задані терміни, з виконанням вимог щодо якості і в межах виділеного бюджету. Іншими словами, відповідальність за те, «що повинно бути зроблено», «коли повинно бути зроблено» та «як повинно бути зроблено».

Для досягнення цілей проекту керівник проекту, здійснюючи управління середовищем проекту, забезпечує ефективну організацію й координацію всіх учасників і процесів управління проектом, а також раціональне використання виділених ресурсів. Керівник проекту формує групу управління проектом, менеджерам якої делегуються права і відповідальність відповідно до професійної спрямованості діяльності цих менеджерів у проекті.

При організації системи управління проектом з урахуванням стратегії підприємства керівникові проекту необхідно вирішити два головні завдання:

- сформувати команду проекту;
- організувати ефективну роботу команди проекту.

Призначення керівника проекту повинне супроводжуватися оцінкою таких характеристик та компетенцій як:

- досвід роботи (кількість реалізованих проектів);
- навички / здатності (масштаби реалізованих проектів, їхня специфіка параметри);
- знання та підвищення кваліфікації (враховується кількість пройдених тренінгів, семінарів, отриманих сертифікатів, дипломів про освіту і т.ін.), враховується коефіцієнт значущості отриманих знань.

До найважливіших якостей, що мають бути властиві керівникові проекту для ефективного здійснення його функцій, слід віднести:

- високу здатність і мотивацію до навчання;
- вміння організувати комунікацію (здатність висловлювати ідеї і вміти слухати);
- адаптивність;
- навички самовдосконалення (мотивація, постановка цілей, індивідуальний розвиток);
- групову ефективність (навички міжособистісного спілкування, ведення переговорів та вміння працювати в команді та з командою);

– навички здійснення впливу на інших (організаційна ефективність і лідерство) [6, с. 88]. Функціонал керівника проекту розповсюджується навіть за межі довіреного йому проекту. У сфері діяльності, що стосується реалізації проекту, керівник проекту взаємодіє із керівництвом підприємства, підтримує виконання і розвиток усіх процесів компанії.

Наступним моментом, що визначає роль керівника в управлінні проектом, є вибір рішень для подолання поточних проблем, що виникають у процесі його реалізації. При цьому керівник проекту спочатку звертається до власного позитивного досвіду і «сусіднього бенчмаркінгу» (наприклад, усередині підприємства), і тільки потім – до допомоги сторонніх консультантів. Для кожного обраного рішення керівник визначає основні параметри – витрати, ресурси, терміни, ризики і тому подібне.

При здійсненні проекту перетворень усередині підприємства (якщо був обраний проектний підхід) до кола обов'язків керівника проекту, безумовно, відноситься періодичний моніторинг змін у виробництві і внесення коригувань в план проекту. Вкрай бажаним є аналіз проміжних підсумків перетворень за участю керівника проекту, навіть якщо він виконується на рівні формальних звітів. Особливість підприємств, що працюють в аграрній сфері, полягає в тому, що вони часто мають формалізовані практики проектного управління, а це означає, що робота над проектом впровадження внутрішніх процесних перетворень є новою для керівництва таких підприємств.

Нарешті, найбільш явний момент, коли потрібне активне втручання керівника проекту, – це виникнення кризи в проекті. Найбільш часті кризові прояви – це:

- неузгодженість в оцінці проміжних результатів щодо реалізації проекту;
- втрата темпу і зрив термінів проектних робіт;
- сформульовані проектні цілі не досягаються;
- виявлення надзвичайно високого рівня організаційного опору на якомусь етапі проекту [7].

Незалежно від обраних параметрів в проекті тільки керівникові проекту доступні швидкі і директивні методи подолання кризи. Більше того, частина кризових явищ навіть в орієнтованій на демократичну атмосферу і колегіальність рішень проектній команді вимагає такого директивного втручання. Зворотна ситуація, пов'язана з нерішучістю керівника проекту, може призвести до згасання процесів подолання кризи в проекті, навіть якщо формально декларується їх видозміна, а не згорання.

Наступна ключова точка – це підбиття підсумків, у яких керівник проекту може відігравати провідну роль, адже саме його рішення визначило всі витрачені ресурси: час, гроші, зусилля спеціалістів проектної команди. Проте набагато частіше оцінка здійснюється на якісному і понятійному рівні і в термінах поставлених завдань.

Резюмуючи перераховані ключові моменти ролі керівника проекту, зазначимо, що подолання кризи, як і вибір рішення, при плануванні змін є найскладнішими моментами, які можуть бути дозволені лише керівником проекту.

Слід вказати, що розглянуті чинники і межі впливу керівника проекту на проект є важливими при плануванні, аудіюванні і впровадженні його реалізації. Типові реакції керівника на різних етапах проекту можуть як істотно допомогти впровадженню, так і повністю зупинити цей проект незалежно від витрачених ресурсів.

При цьому членам проектної команди потрібно правильно оцінювати момент залучення керівника проекту до вирішення оперативних проблем. Цей ресурс не є нескінченним і краще використати його своєчасно.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати проведеного дослідження ролі керівника в управлінні проектом, слід зазначити, що ефективне управління проектом для підприємства будь-якої сфери діяльності, у тому числі сільськогосподарської сфери, дозволяє поліпшити результати

бізнесу, уникнувши при цьому таких негативних ефектів і чинників, як зниження продуктивності праці, активний і пасивний опір змінам, виключення працівників з трудового процесу, загострення відносин в колективі, професійне виснаження, звільнення працівників за власним бажанням, конфлікти в середовищі персоналу, повільне засвоєння змін, ухилення від роботи [8, с. 219].

Будь-яка компанія потребує ефективного і продуктивного управління проектами, що відповідає її технологічній зрілості. Із часом проектне управління, як правило, ускладнюється, і бізнес стає дуже чутливим до його ефективності, – тому організація праці керівника проекту і організація його діяльності перестають бути тільки теоретичними засадами науки проектного менеджменту. Виникає необхідність переходу ролі керівника проекту на наступний рівень, що підвищує вимоги до керівництва проекту щодо властивих йому компетенцій та управлінських вмінь.

Визнано, що кваліфікований керівник проектів – це практично універсальна посада. Йому необхідно мати різнобічні знання – у сфері стратегічного і оперативного планування, фінансів і бухгалтерського обліку, продажів, маркетингу, виробництва, НДДКР, персоналу, адміністративної роботи. Керівники проектів повинні мати хороші організаторські здібності, вміти реалізовувати плани, вирішувати одночасно, а іноді, в стислі терміни безліч завдань, працювати з великим обсягом інформації. Від кандидата на таку посаду потрібні відповідальність, уміння приймати рішення, націленість на результат, аналітичний склад розуму, комунікативна гнучкість, висока працездатність, висока стресостійкість і терпіння. І це є далеко не повний перелік якостей професійного керівника проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрианов Д. С. Сущность и структура инновационного потенциала организации. URL : www.tisbi.ru/science/vestnik/2006/issue4/Econom2.html.
2. Гопайца Т. А. Использование информационных технологий в задаче распределения ролей в команде проекта. *Інформаційні технології в освіті, науці та управлінні: матеріали наук.-практ. семінару*. Дніпропетровськ : Свідлер А.Л., 2012. С. 130–133.
3. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку : моногр. Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. 397 с.
4. Кіпіоро І. М. Формування системи контролінгу на підприємстві. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22. Ч. II. С. 250–254.
5. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / О. О. Непочатенко та ін. Київ : КиМУ, 2014. 448 с.
6. Інноваційна модель економіки: правові та методологічні засади проведення експертизи інноваційних проектів : моногр. / С. В. Онишко та ін. ; за ред. Ю. П. Доценка. Київ : МП «Леся», 2006. 196 с.
7. Поліщук Н. В. Види ефектів інноваційної діяльності підприємств. URL : www.rusnauka.com/1_NIO_2011/Economics/78180.doc.htm.
8. Транченко О. М., Лисенко Н. О., Транченко Л. В., Дякон Л. Л. Бізнес-планування : навч. посіб. Бровари : Вид. «АНФ ГРУП», 2014. 568 с.

REFERENCES

1. Andrianov, D.S. (2006), “Essence and structure of the innovative potential of the organization”, available at: www.tisbi.ru/science/vestnik/2006/issue4/Econom2.html (access October 5, 2017).
2. Gopaytsa, T.A. (2012.), “The use of information technology in the task of distribution of roles in the project team”, *Information Technologies in Education, Science and Management: materials of sciences. prakt. workshop.*, “Svidler A.L.”, Dnipropetrovsk, Ukraine, pp. 130-133.
3. Zyanko, V.V. (2008), *Innovatsiynе pidpriemnitstvo: sutnist, mehanizmi i formi rozvitku* [Innovative entrepreneurship: the essence, mechanisms and forms of development], monograph, UNIVERSUM-Vinnitsya, Vinnitsya, Ukraine.
4. Kipioro, I.M. (2012), “Formation of controlling system in the enterprise”, *Scientific papers of Kirovohrad national technical university. Economic sciences*, iss. 22, part II, pp. 250-254.
5. Nepochatinco, O.O. et al. (2014), *Planuvannya diyalnosti pidpriemstv: navch. posib.* [Planning of the enterprises activity], KiMU, Kyiv, Ukraine.

6. Onyshko, S.V. et al. (2006), *Innovatsiyna model ekonomiki: pravovi ta metodologichni zasadi provedennya ekspertizi innovatsiynih proektiv* [Innovative model of economy: legal and methodological principles of conducting examination of innovative projects], monograph, MP "Lesya", Kyiv, Ukraine.
7. Polishchuk, N.V. (2011), "Types of Effects of Innovative Activity of Enterprises", available at: www.rusnauka.com/1_NIO_2011/Economics/78180.doc.htm (access October 5, 2017).
8. Transchenko, O.M. et al. (2014), *Biznes-planuvannya: navch. posib.* [Business Planning], Publisher "ANF GROUP", Brovary, Ukraine.

УДК 378.014.543.3-021.475(477-87)

НЕДОЛІКИ ТА ПЕРЕВАГИ НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНОЗЕМНИХ ГРАНТІВ ВІТЧИЗНЯНИХ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Тимошик В.Ю., ст. викладач

*Запорізький національний університет
Україна, 69000, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

vaileria1306@rambler.ru

Досліджено сучасний стан освіти в Україні, основні проблеми та специфіка. Розглянуто основну проблему сучасного працевлаштування кваліфікованих спеціалістів насамперед на території України, та поширення тенденції виїзду фахівців за кордон та подальше їх життя. За цих умов подальша гострота набуває питання щодо підвищення конкурентоспроможності вітчизняних вищих навчальних закладів та освітніх програм, з метою заохочення українських студентів залишатись у країні та продовжувати своє навчання. Не менше гострим стає питання про створення привабливого вітчизняного ринку праці саме для молодих фахівців – випускників вищих навчальних закладів та перспективами щодо працевлаштування тих, хто отримав освіту за кордоном. Проаналізовано перспективи навчання українських студентів в іноземних закладах освіти. Зазначені переваги та недоліки навчання в іноземних університетах. Зазначені сучасні проблеми освіти та фактори, що їх зумовлюють. Виокремлені найбільш популярні країни, котрі співпрацюють з українськими вишами на основі грантових програм. Вказана кількість студентів за кордоном протягом 2009-2015 рр. та проаналізована тенденція росту цього показника. Зазначені деякі програми та розглянуто суть цих програм, насамперед цілі, пропозиції, та наданий скорочений опис. На основі даних наданий перелік необхідних документів для отримання навчальної візи та виїзду за кордон. Надана інформація щодо шляху подальшого розвитку подій для студентів після закінчення навчання в різних країнах. Встановлений гендерний розподіл українців щодо навчання в закордонних вишах за 2014-2015 рр. Зібрана інформація дозволяє показати гендерний розподіл українців, які навчаються за кордоном, для 22 країн. Зроблені висновки, що освіта за кордоном сьогодні є найбільш перспективною для української молоді, поки ситуація в країні залишатиметься вкрай нестабільною, насамперед в економічному і політичному планах. А також внаслідок невеликої зацікавленості багатьох вітчизняних роботодавців розвивати високотехнологічний інноваційний сектор економіки.

Ключові слова: освіта, студенти, закордон, вищі навчальні заклади, грантові програми, навчальна віза, працевлаштування, кваліфіковані спеціалісти.

НЕДОСТАТКИ И ПРЕИМУЩЕСТВА ОБУЧЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ИНОСТРАННЫХ ГРАНТОВ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Тимошик В.Ю., ст. преподаватель

*Запорожский национальный университет
Украина, 69000, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66*

Исследовано современное состояние образования в Украине, основные проблемы и специфика. Рассмотрено основную проблему современного трудоустройства квалифицированных специалистов в первую очередь на территории Украины, и распространение тенденции выезда специалистов за границу и дальнейшая их жизнь. В этих условиях остроту приобретает вопрос о повышении конкурентоспособности отечественных высших учебных заведений и образовательных программ, с целью поощрения украинских студентов оставаться в стране и продолжать свое обучение. Не менее острым становится вопрос о создании привлекательного отечественного